

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо спрощення процедури оформлення спадщини в сільській місцевості
(реєстр. № 3313 від 24 вересня 2013 року)**

Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 17 квітня 2014 року (протокол № 22) проект Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо спрощення процедури оформлення спадщини в сільській місцевості (далі – Законопроект) (реєстр. № 3313 від 24 вересня 2013 року), поданий народними депутатами України Калетніком Г.М. та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту запропоновані зміни спрямовані на створення для сільського населення вигідних та зручних умов для здійснення спадкових прав.

Для досягнення мети автором пропонується внести зміни до Цивільного кодексу України та Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» і «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», згідно з якими надається право спадкоємцям, у населених пунктах, де немає нотаріуса, подавати нотаріусу заяви про прийняття спадщини через органи місцевого самоврядування, з подальшою їх передачею у п'ятнадцятиденний термін нотаріусу, та отримувати через ці органи свідоцтво про право на спадщину, видане нотаріусом, виконавчим органам сільських, селищних, міських рад делегуються повноваження по вирішенню питань про прийняття та оформлення спадщини спадкоємцям у населених пунктах, де немає нотаріуса, державна реєстрація права власності успадкованого нерухомого майна здійснюватиметься без проведення технічної інвентаризації цих об'єктів на підставі даних про такі об'єкти, наданих органом місцевого самоврядування.

Проведений Комітетом аналіз матеріалів Законопроекту дає підстави для таких висновків.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої

повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8).

За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

На сьогоднішній день спадкоємці, які бажають прийняти спадщину, мають право протягом шести місяців (частина перша статті 1270 ЦК України) надіслати нотаріусу поштою заяву про прийняття спадщини, справжність підпису на якій обов'язково повинна бути засвідчена уповноваженою на це посадовою особою органу місцевого самоврядування, а спадкоємці, які постійно проживали разом із спадкодавцем на час відкриття спадщини, і мають докази цього, вважаються такими, що вже прийняли спадщину без подання такої заяви нотаріусу (частина третя статті 1268 ЦК України), та отримати свідоцтво про право на спадщину після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини у будь-який зручний для себе час (частина перша статті 1298 ЦК України).

Разом з цим, покладення на посадових осіб органів місцевого самоврядування фактично посередницьких функцій з питань оформлення спадщини не узгоджується з організаційно-розпорядчими та консультативно-дорадчими функціями, які покладаються на цих посадових осіб відповідно до частини першої статті 2 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» та статті 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Водночас, члени Комітету звертають увагу на ризик порушення прав та законних інтересів спадкоємців у разі встановлення Законопроектом п'ятнадцятиденного терміну для подачі нотаріусу заяви про прийняття спадщини органами місцевого самоврядування, оскільки відповідно до частини першої статті 1270 ЦК України для прийняття спадщини встановлюється строк у шість місяців, який починається з часу відкриття спадщини, а спадкоємець, наприклад, подав заяву про прийняття спадщини до органу місцевого самоврядування в останній день шестимісячного строку для прийняття спадщини.

Також члени Комітету вважають за необхідне зазначити, що відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» та пункту 42 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 868, технічний паспорт на об'єкт нерухомого майна вимагається лише у разі, коли в документах, що підтверджують виникнення, перехід та припинення речових прав на такий об'єкт, відсутні відомості про його технічні характеристики. Таким чином, у випадку проведення державної реєстрації права власності на об'єкт нерухомого майна на підставі свідоцтва про право на спадщину подання технічного паспорта на такий об'єкт не є обов'язковим.

У зв'язку з цим, виглядає сумнівною пропозиція щодо необхідності внесення доповнень до статті 15 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Міністерство юстиції України не підтримує прийняття зазначеного Законопроекту і вважає його передчасним.

Державна реєстраційна служба України зазначає, що необхідність законодавчого врегулювання відносин, пов'язаних із проведенням технічної інвентаризації на успадковані об'єкти нерухомості майна, відсутня.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету ухвалив рішення, що Законопроект має вплив на показники бюджету (призведе до збільшення видатків державного та місцевих бюджетів) і у разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2014 року він має вводитися в дію не раніше 1 січня 2015 року, а після 15 липня 2014 року – не раніше 1 січня 2016 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Міністерство фінансів України підтримує Законопроект за умови забезпечення виконання органами місцевого самоврядування додаткових повноважень, визначених Законопроектом, в межах коштів передбачених на утримання таких органів.

Комітет з питань державного будівництва та місцевого самоврядування вважає за доцільним повернути Законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

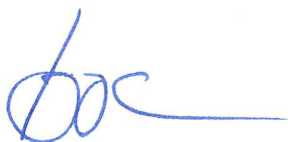
Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України взагалі не вбачає необхідності у прийнятті зазначеного Законопроекту.

З огляду на вищезазначене, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких Законів України щодо спрощення процедури оформлення спадщини в сільській місцевості (реєстр. № 3313 від 24 вересня 2013 року), поданий народними депутатами України Калетніком Г.М. та іншими, відхилити.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити секретаря Комітету Агафонову Н.В.

Голова Комітету

В.В. Писаренко